

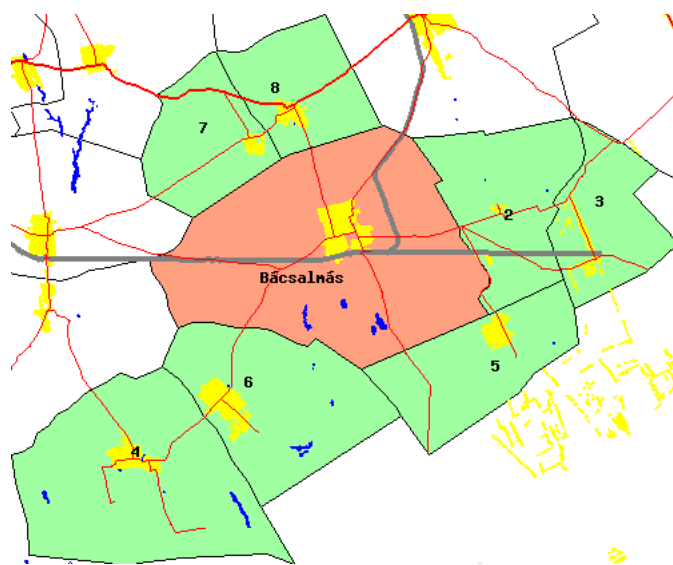
Dél-Alföld

Bács-Kiskun megye

BÁCSALMÁSI KISTÉRSÉG

KISTÉRSÉGI HELYZETKÉP

A kistérség települései

A kistérség elhelyezkedése

Jelmagyarázat:

	főváros
	megyei jogú város
	város
	község
	belterület
	vízfelület
	összekötő út
	II. sz. főút
	I. sz. főút
	gyorsforgalmi út
	vasút

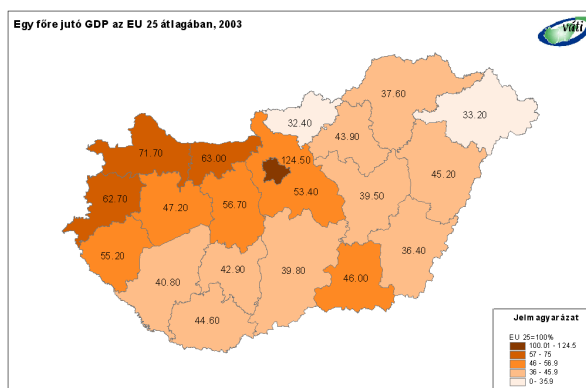
2006. január

#	Településnév	Fő	#	Településnév	Fő	#	Településnév	Fő	#	Településnév	Fő
1	Bácsalmás	7 463	3	Csikéria	977	5	Kunbaja	1 744	7	Mátételke	615
2	Bácsszőlős	420	4	Katymár	2 385	6	Madaras	3 223	8	Tataháza	1 467

Főbb területi folyamatok az ezredfordulón

A társadalmi-gazdasági fejlettség területi képe az 1990-es évek közepéről az ezredfordulóra alig módosult, de 2000 után egyes, a területi különbségekre ható folyamatok felerősödtek. A leggyorsabban fejlődő térség a főváros, valamint az azt övező agglomeráció, az ország központi térségének súlya tehát tovább nőtt. A gazdasági növekedés fontos színterei továbbá a Dunántúl északi és nyugati sávja, valamint a regionális gazdasági és tudásközpontként funkcionáló megyeszékhelyek (elsősorban Pécs, Szeged, Debrecen és Miskolc). A legfejletlenebb kistérségek nagyobb hányadának fejlődési üteme messze átlag alatti, a leszakadó térségek az északkeleti országrészen és a Dél-Dunántúlon koncentrálnak.

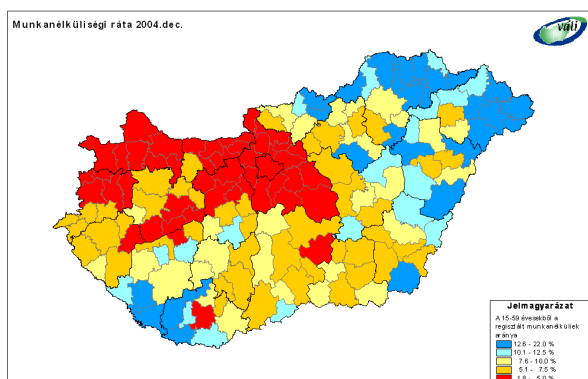
Az egy főre jutó GDP területi különbségeinek tekintetében 2002-höz képest 2003-ban kisebb mértékű kiegyenlítődés figyelhető meg, azonban ez nem befolyásolja a korábban is meglévő jelentős területi különbségeket. Akár csak a 1998-2002-es időszakban, 2003-ban is Komárom-Esztergom, illetve Zala megye mutatta a legnagyobb felzárkózást, ahol a működő tőke befektetések is segítettek a nagyobb gazdasági teljesítményt. Budapest kiugró növekedése 2003-ban valamelyest megtorpant. Az ipari termelés továbbra is rendkívül koncentrált, a termelés közel kétharmadát a Közép-Magyarország, a Közép- és Nyugat-Dunántúl régióiban állítják elő, ide összpontosulnak a külföldi tőkebefektetések is.

A csökkenő nemzetgazdasági súlyú mezőgazdaság továbbra is jelentős szerepet játszik a kedvező agráradoottságú déli országrész, és számottevő ipar híján a periferikus helyzetű, elmaradott, döntően aprófalvas kistérségek életében. A kedvező folyamatok ellenére a magyar turizmust továbbra is a nagy vendégforgalomhoz képest szerény gazdasági hozam jellemzi. A stagnáló külföldi vendégforgalom egyre nagyobb hányada irányul Budapestre (2004-ben 49%), míg a dinamikusabban bővülő belföldi turizmus növekvő arányban vidéki területeket részesít előnyben.

A kedvezőtlen demográfiai folyamatok, a folytatódó népességfogyás eredményeként 2004 elejére a magyarországi lakosok száma 10 millió 116 ezerre csökkent. A természetes fogyást a főváros Pest megyén is túlnyúló agglomerációjában képes ellensúlyozni a bevándorlás annyira, hogy összességében nő a népességszám. Az elvándorlás leginkább Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Békés megyék kistérségeit sújtja.

A hazai munkaerőpiac változatlan jellemzője az egyszerre alacsony munkanélküliségi ráta, illetve alacsony szintű foglalkoztatottság, és hogy a területi különbségek a régiók, megyék, kistérségek és településkategóriák szintjén egyaránt nőttek. A munkanélküliek aránya a Dél-Dunántúl illetve Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyék határmenti kistérségeiben két-háromszorosa az országos átlagnak.

2004 végén a regisztrált munkanélküliek száma 48 ezerrel haladta meg a 2003. év végi értéket, arányuk a 15-59 éves korú lakossághoz képest 5,1-ről 5,9 százalékra nőtt. A növekedés a Dél-Dunántúlon volt a legnagyobb, ahol már 1998-2003 között is a legkedvezőtlenebbül alakult a munkanélküliség. A területi különbségek növekedését mutatja, hogy 2004-ben csakúgy, mint 1998 óta eltelt időszakban, Pest és Komárom-Esztergom megyék kistérségeiben csökkent leginkább a munkanélküliség. 2002-höz képest 2004-re kis mértékben csökkent a jövedelemadó fizetők aránya (100 lakosból 42), az egy lakosra jutó jövedelmek 9 százalékkal nőttek. Átlagon felüli növekedés jellemezte az egyébként is kedvező helyzetű térségek közül Komárom-Esztergom és Pest megyéket.

Ugyanakkor a korábbi évek kis mértékű területi kiegyenlítődése is folytatódott, mivel az alacsony jövedelmű, keleti határmenti megyékben átlagon felüli volt a növekedés. Az alacsony jövedelemszintű kistérségek másik csoportja (Dél-Dunántúl és Észak-Alföld) ugyanakkor a legkisebb mértékű felzárkózást mutatta.

Az ország környezeti állapota az elmúlt években érezhetően javult, egyrészt az államilag is támogatott környezetvédelmi intézkedéseknek és az infrastrukturális fejlesztéseknek köszönhetően, másrészt a szigorodó környezeti követelményrendszer hatásainak következtében, harmadrészt a tisztább termelési technológiák és rendszerek elterjedésének következményeként. A környezeti állapotot tekintve a leginkább terheltek a nagyvárosi központokkal és jelentős agglomerációval rendelkező térségek, ahol a közlekedési légszennyezés jelentős és a területhasználat intenzív. Még mindig problémásak a jelentős szennyezés-felhalmozó volt nehézipari, kitermelő-ipari és energetikai körzetek, (közép-dunántúli ipari tengely, a Dunántúl Duna menti területei, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén iparvidékei). A jó környezetállapotú térségek összefüggően elsősorban Magyarország észak-keleti felében, és egyes határmenti területeken találhatóak. E területek iparszerkezetében a kevésbé szennyező szakágazatoknak van túlsúlya, a közúti közlekedés negatív hatásai csekélyebbek, az intenzív mezőgazdasági termelés sem jellemző, országos és helyi jelentőségű védett természeti területekben nagyrészt igen gazdagok.

A kommunális infrastruktúra területén a kilencvenes évek végére a települések vezetékessé ivóvízzel történő ellátása teljes körűvé vált és megkezdődött a szennyvízcsatorna-hálózatok kiépítése. 2004-re csupán egy kistérsége maradt az országnak (Bodrogközi), ahol továbbra sincs csatorna egyik településen sem. Mivel az alföldi kistérségek gázellátása a 1990-es évek elején, közepén megoldottá vált, 1998 és 2004 között a háztartási bekötések esetében a legnagyobb arányú fejlesztések a dunántúli kistérségekben (főként Győr-Moson-Sopron, illetve Zala megyékben) történtek. Mára csak a Dél-Dunántúlon és Észak-Borsodban maradtak bekötetlen települések. A települési szilárd hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma 2004-re meghaladta a 91%-ot, azaz 1998-hoz képest több mint 10%-kal emelkedett az ellátott lakások aránya, köszönhetően a korszerű hulladékgazdálkodási rendszerek elterjedésének és a települési és regionális hulladékgazdálkodás tervekkel is alátámasztott fejlesztésének.

Az ország térszerkezetét alakító közlekedési hálózat főváros központú, sugaras jellege továbbra is megmaradt. Az elmúlt évek hálózatfejlesztései ezt nem voltak képesek oldani, ugyanakkor jelentősen felgyorsult (illetve részben már meg is valósult) a regionális központok bekapcsolása a gyorsforgalmi hálózatba (Miskolc, Debrecen, Nyíregyháza, Szeged).

Impresszum:

Kiadja a Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhasznú Társaság (VÁTI)

Címünk: 1016. Budapest Gellérthegy utca 30-32.

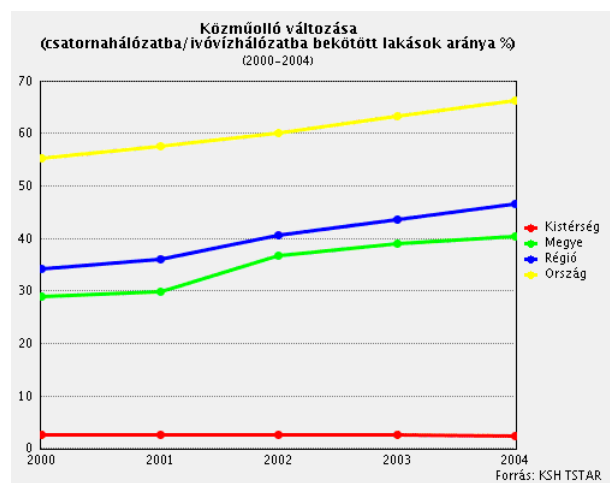
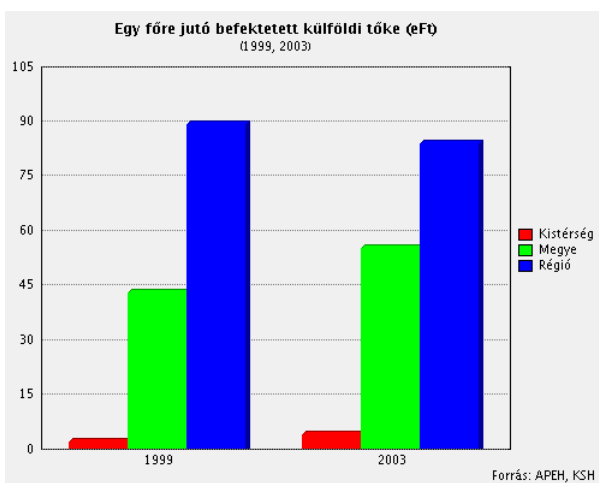
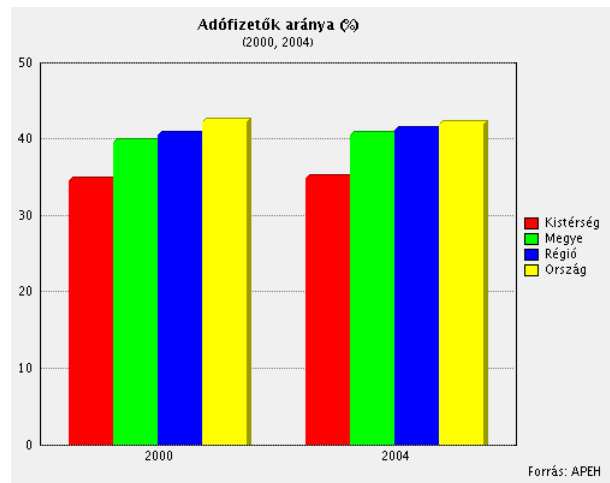
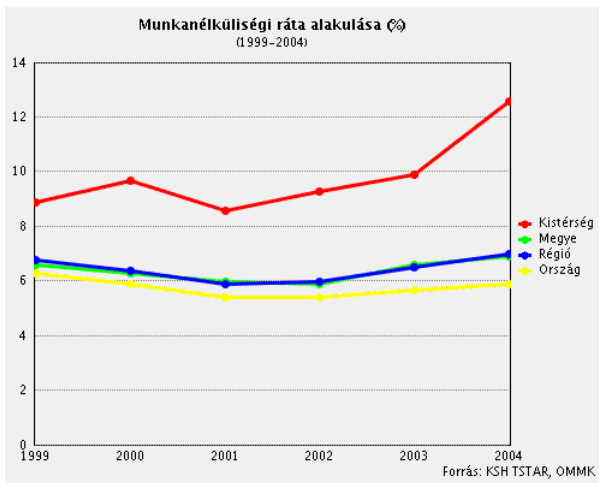
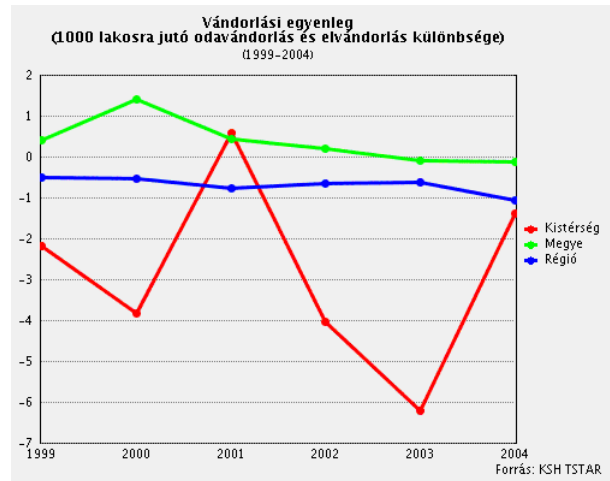
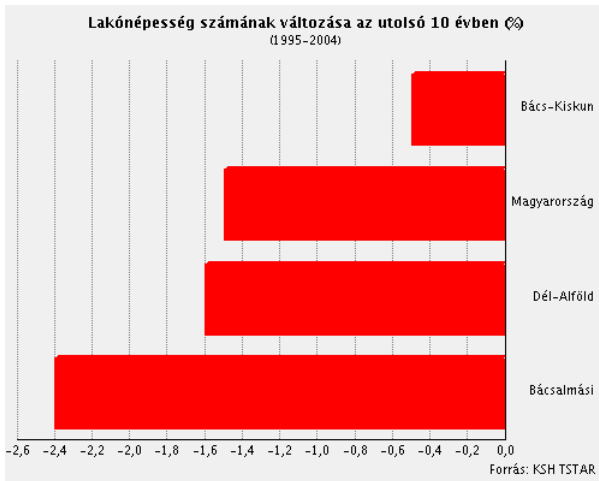
Felelős kiadó: Csanádi Ágnes

Készült a Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR) felhasználásával

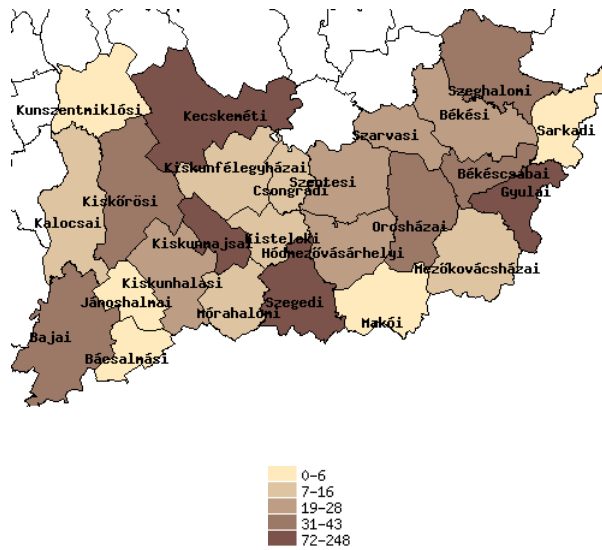
A kiadványban szereplő adatok forrása: KSH, APEH, OMMIK, HFH, MÁK, VÁTI.

Az kiadványban szereplő adatokat 2006. januárban zártuk le.

A kistérség bemutatása statisztikai adatokkal

Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (ezer db) 2004

Forrás: KSH TSTAR

Kistérségi alapadatok

Terület (km ²)		381
Lakónépesség (fő, 2004. dec. 31.)		18294
Területfejlesztési szempontból kedvezményezett térség (64/2004. Korm. rendelet szerint)		Igen
Típus szerint	Társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott térség	Igen
	Ipari szerkezetátalakítási térség	Nem
	Vidékfejlesztési térség	Igen
Mérték szerint	Hátrányos helyzetű	Nem
	Leghátrányosabb helyzetű	Igen
Települések száma		8
Jogállás szerint	Város	1
	Község	7
Területfejlesztési szempontból kedvezményezett települések száma (7/2003. Korm. rendelet szerint)		7
Típus szerint	Társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott település	6
	Országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott település	5
	Leghátrányosabb kistérséghez nem tartozó leghátrányosabb helyzetű település	0

Hazai és uniós támogatások adatai (2002-2005 között megkötött szerződések)

Hazai támogatások 2002-2005 évben

Cél kategória	Projekt száma	Támogatás (eFt)	Költség (eFt)
Gazdaságfejlesztés	73	241 112	550 266
Műszaki infrastruktúra	41	106 580	171 695
Humán infrastruktúra	20	97 465	120 370
Települési életminőség	19	83 608	152 768
Emberi erőforrások fejlesztése	9	76 137	158 413
Tervezés	7	44 491	52 373
Környezetvédelem, környezetvédelmi infrastruktúra	4	26 559	30 636
Egyéb, nem besorolható	6	16 047	27 341
Kulturális örökség védelme	2	4 000	5 602
Összesen	181	695 999	1 269 464

Uniós támogatások 2004-2005 évben

Operatív program	Projekt száma	Támogatás (eFt)	Költség (eFt)
Agrár és Vidékfejlesztés OP	10	382 420	902 410
Regionális Fejlesztés OP	1	46 356	46 356
Gazdasági Versenyképesség OP	1	772	1 544
Összesen	12	429 548	950 310

ROP projektek 2004-2005 évben

Pályázó neve	Projekt célja (év)	Megvalósítás helye	Támogatás (eFt)	Költség (eFt)
Bácsalmás Város Polgármesteri Hivatala	Bácsalmási Foglalkoztatási Partnerség (2005)	Bácsalmás	46 356	46 356
Összesen			46 356	46 356